

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK: 1/1 évre 20 kor.,
1/2 évre 10 k., 1/4 évre 5 k. Egyes szám ára 8 f.

Felelős szerkesztő: Dr. Weisz Ignác.
Szerkesztő: Győri Imre.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 64. sz. — Telefon: 177.

A Brassói Ipartestületi Hitelszövetkezet megalakulásához

Brassó, szept. 9.

A f. hó 6-án, a brassói ipartestület előjárósága által tartott rendes ülésen Nagy József elnök a következő beszédet tartotta az indítványozott Brassói Ipartestületi Hitelszövetkezet megalakítására vonatkozólag:

Igentisztelt előjáróság! Amikor a brassói ipartestület megalakult és tisztikara megválasztatott, többek között működése céljából azt is kitűzte, hogy a brassói iparosok részére, kik ugyazólva valamennyien tagjai ipartestületünknek, egy az ipartestület, illetve az ipartestületi tagok közvetlen kezelése alatt álló ipartestületi hitelszövetkezetet — mint az országos iparosok központi hitelszövetkezetének tagja — létesítsenek és működésbe hozzanak.

Bátorkodom nagyjában vázolni, hogy — amint az éppen jelenleg lezajló brassói iparos hitelszövetkezet ügye eléggé világosan kimutatja — egy oly hitelszövetkezet, mely oly emberek által kezeletik, vezettetik, kik sem nem iparosok, de nem is ismerik behatóan az egyes iparos társadalmi és anyagi viszonyait, nem lehet hasznára a hitelre szorult iparosoknak, hanem ellenkezőleg a sok évi fáradságos munkálkodás gyümölcseinek megsemmisítésétől is félni lehet, mivel a kellő tapasztalat a helyi viszonyokról hiányzik és azt a szükséges tapasztalatokat, egy az iparos életben nem élt, oda nem tartozott, más életágban bármínő lángeszű ember megszerezni nem tudja. Egyedül csakis az iparos ő maga képes az egyes iparos anyagi és termelő képességét megbecsülni, fontolóra venni, hogy meddig szabad és meddig nem, hitelt nyújtani ennek vagy annak az iparosnak, hol kell tényleg segíteni, hol nem, mi lesz az egész iparos osztály hasznára és tisztelőtére és mi nem?

Ismerjük azt a szomorú tény, hogy a brassói iparos hitelszövetkezet

tőkéjének felét elvesztette s tudjuk, hogy ez által a felszámolás beállott és félni kell, hogy a részvényesek, kik részvényeik értékének 6-szorosával felelősek, a felszámolás befejezésénél egy bizonyos összeget kárpótolniuk kell. Kár által okul az ember! Ugyan okulnia kell a történetekből, hogy minden lépés, ami az egyes iparos életét, vagyoniát, fennállását illeti, kellően megfontoltassék, azelőtt, amíg az megtéteik.

Mindezen gondolatok és erkölcsi kötelezettségek már hosszabb idő óta az ipartestületi elnökség részéről legbehatóbb módon tárgyalatnak és főigyekezet, az iparosok érdekében egy egészséges, semmi veszélynek ki nem tett, kipróbált, megbízható iparosok által létesítendő, az ipartestület hatáskörében és kezelésében vezetendő iparos bankot, illetve iparos hitelszövetkezetet létesíteni, de úgy, hogy az egyes iparosnak szükség esetén tényleg segítségére legyen — és ne kárára.

Mindenesetre az alapozásba bevonandók volnának a jelenleg felszámolás alatt álló hitelszövetkezet azon adósságai s részvényei, melyek oly személyeket terhelnek, illetve oly személyek birtokában vannak, kik anyagilag tényleg képesek a nekik nyújtott segítyt fedezni, illetve a részvényeik érvényesítésére kellő alappal bírnak. Átvétetnék tehát a felszámolás alatt álló szövetkezetből egyedül az, ami biztos, egészséges és hasznára szolgálhat egy új intézménynek. Másodszorban pedig a létesítendő ipartestületi bank, illetve hitelszövetkezet csakis és kizárólagosan az ipartestület kötelékébe tartozó oly iparosok kezére bízandó, kik társadalmi állásuknál, vagyoni, erkölcsi és szellemi tehetségükkel fogva képesek a testvér iparos ügyét-baját szíven hordozni és azokon önzetlen, tiszta, felebaráti érzélemmel segítségére lenni.

Az ipartestületi hitelszövetkezet létesítése céljából javaslatom a következő:

1. mondja ki az előjáróság, hogy határozott kívánsága, egy ipartestületi hitelszövetkezetet létesíteni;

2. ennek kinyilatkoztatása után saját kebeléből küldjön ki 5 tagu bizottságot, mely a hitelszövetkezet létesítése céljára megteendő összes lépéseket legrésztetesebb módon dolgozza ki és arról számoljanak be, minek megtörténte után fognak a kellő lépések megtéetni.

Az előjáróság az elnök nagyszabású előterjesztett indítványát egyhangulag elfogadta és az öt tagu bizottságot Románczky István, Fink Frigyes, Teutsch József, Arszu Miklós és Nagy József (női szabó) személyében kisorsolta, — a bizottság elnökévé Románczky Istvánt választották meg — kiknek hivatásuk lesz a létesítendő ipartestületi hitelszövetkezet megalakítására vonatkozó előkészületeket és lépéseket megtenni.

Brassó, szept. 4.

A koalíció tervei és alkotásai.

E cím alatt egy politikai broszúra hagyta el a sajtót, amely azokat az alkotásokat ismerteti az elfogulatlan közvélemény előtt, amelyeket a koalíciónak három év alatt elérnie sikerült. Ez a munka politikai célú ugyan, de tárgyalásában és fejtegetéseiben mélyebben jár a szokásos politikai röpiratoknál.

Visszapillant az utóbbi évek politikai történetére, vázolja a koalíció megalakulásának körülményeit és ismerteti azt a programot, amelyet a koalíció megalakulása-kor maga elé tűzött s a koalíció alkotásainak sorozatára vet visszapillantást azzal a reménységgel, hogy ez a kibontakozás eszköze gyanánt szolgáljon. Főként az alkotott törvények figyelembevételével ismerteti a koalíció működésének különböző irányait, a közjog és közigazgatás, az igazságügyi alkotások, a vámpolitika, a mezőgazdasági politika, a pénzügyi és adóreform, az ipar és kereskedelem, az elemi közoktatás fejlesztése terén.

A munka több avatott ember tollából került ki, s belőle a nagyközönség könnyen szerez tájékozást olyan erős szakkérdésekben mint a vámpolitika, az országos vízügy, a közjogi és közigazgatási haladás, az adóreform. Külön fejezet foglalkozik a választói jog reformjával, amely a füzet szerint is a koalíció beváltatlan adóssága s kimutatja, hogy az Andrássy-féle javaslat a legkevesebb szociális aránytalansággal képes megvédeni a magyar faj államalkotó erejét. Egy másik fejezet foglalkozik azokkal az eredményekkel, amelyeket Magyarország tekintélyének eme-

Transsylvania étterem és Kávéház.

Elegáns berendezés; általánosan elismert kitűnő konyha; természetes erdélyi borok; pontos kiszolgálás! — A kávéházban naponta DICK GYURI közkedvelt zenekara játszik. —

(1771)

Kiváló tisztelettel:

ROTHENBÄCHER GY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pt. Școală - BCU Cluj

lése terén a külföld közvéleményével szemben a koalíciónak sikerült elérnie.

A jövő fejlődés szempontjából a füzet a magyar társadalom belső irányainak s a gazdasági élet válságainak megszüntetését tűzi ki célul, amely cél elérése összeesik államiságunk erősebb érvényesülésével Ausztria és a távolabbi külfölddel szemben s e munkára kívánná a pártokat egyesíteni, hogy a koalíció által megindított nemzeti reneszánsz az új pártalakulásban folytatást nyerjen. Mert a társadalmi és gazdasági reformok nyomában meginduló munka majd termel új embereket, tele tudással, munkaszeretettel és lelkesedéssel. Betölti azokat a hézagokat, melyeket a csupán ellenzékül nevelt, de alkotni nehézkes parlamenti férfiak soraiban naponta tapasztalhatunk. Becsültes erőfeszítéseinknek ez nem lesz legkevesebb értékes eredménye. A terjedelmes füzet Hornyánszki Viktor könyvnyomdájában készült, ára 2. korona.

A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

Brassó, 1909. szept. 9.

A kamara folyó hó 6-án Paul Vilmos kir. tan. elnök elnöklése alatt tartott ülésében tudomásul véve a védjegyek oltalmáról alkotandó törvény előadói tervezetének fontosabb határozatait, elhatározta, hogy a kereskedelmiügyi miniszterhez erre vonatkozólag felterjesztendő véleményes jelentését külön szaktanácskozmány útján állapítja meg.

Tudomásul vette továbbá az ülés a keresk. miniszter azon leiratát, melyben értesíti a kamarákat, hogy a gépgyári ügynökök unszolására az iparosok által azon reményben hitelbe vett gépeket, hogy majd az állam átveszi azokat tőlük utólagosan és átengedi nekik használatra — az állam tulajdonába át nem veszi, valamint tudomásul vette ugyanazon miniszter azon leiratát is, melyben figyelmezteti, hogy a vámkezelés közvetítésénél előforduló visszaélések megelőzése érdekében mindig gondos figyelem fordítandó arra, hogy mindenkor oly árubevallási másodlatok adassanak át, amelyek a vámhivatal által vannak kiállítva és ajánlatos, hogy a cégek az árubevallási másodlatokat megvizsgálják, illetve kizárólag csak oly bevallási jegyeket fogadjanak el a leszámolás alapjául, amelyeken a hivatalos lelet két vámtisztviselőnek aláírásával és kivált a vámhivatal pecsétjével van ellátva.

A temesvári társkamara azon felterjesztését, melyet a sulyrendszernek a nagybani tűzifakereskedelemben való kiterjesztése céljából a keresk. miniszterhez intézett, külön felirattal támogatja a közgyűlés, szintugy a kassai társkamara azon felterjesztését, melyben a magyar papiripar védelme érdekében a papirgyártmányokon a hazai származásnak ismertető jelölést szolgáló vízjegyek alkalmazásának általánosítását, a hazai gyártmány használatát vizsgáló ellenőrzésnek szigorítását és a termelés költségeinek csökkentése végett normalpapirok bevezetését kívánja. Szászcsór község módosított vásári helypénz díjszabályzata ellen nincs észrevétele az ülésnek.

Véleményt adott továbbá két iparjogi ügyben. Elhatározta, hogy a kereskedelmi és iparkamarák és a kereskedelmi és ipari egyesületek nemzetközi szervezetébe, melynek állandó bizottsága Bruxellesben van, 50 frank évi tagsági járulékkal tagul lép be.

A meghívást a magyar építőiparosok országos szövetségének f. é. szeptember 12-én és 13-án Kolozsvárra tartandó vándorgyűlésére, továbbá a meghívást a Versecen szeptember 19. és 20-án tartandó borvásárral, és borkiállításal egybekötött országos borászati kongresszusra tudomásul véve a közgyűlés megbizta az elnökséget, hogy erre, vonatkozólag intézkedjék.

A brassói munkásgymnázium részére az 1909/10. évre 200 korona segélyt szavazott meg.

Végül állami segély engedélyezése iránt betejesztett több kérvény véleményezésével foglalkozott az ülés és ezen kérvények elintézése után Thomas Mór titkárnak több heti szabadságot engedélyezett.

Romániai lélekkufárok garazdálkodása.

Letartóztatott leánykereskedők.

Brassó, szeptember 9.

Néhány nap óta egymásután kerülnek hurokra a lelketlen leánykereskedők. Csak nemrégiben jeleztük, hogy Nagyváradon sikerült letartóztatni egy leánykereskedőből álló szövetkezetet, amely kolozsvári és brassói leányokat akart Boszniába szállítani. A romániai és boszniai vidám éjszakai házak ugylátszik erdélyi megyékből szerzik be olcsó, de nagy hasznót hajtó portékájukat. Legalább is erre enged következtetni a napokban éjszaka elfogott leánykereskedőbanda vallomása.

Ezek a Bánffyhyunadon elfogott lélekkufárok Kolozsmegye szegényebb községeiben kalandoztak, azután átmentek Bihar megye területére, ahol sikerült is három leányt különféle ígéretekkel elcsábítaniok. A társaság tagjai: Paskucz Jolán, egy kolozsvári éjszakai mulató kiérdemült hölgye, Marianescu Silvia, romániai kávéház tulajdonos, a lovagjuk pedig Jurovics Milán veszedelmes, többször büntetett romániai szélhámos. A kitűnő bűnszövetkezet már tizenkét kolozs- és biharmegyei leányt szállított Romániába.

Legutóbb augusztus végén jöttek vissza Romániából s most Bánffyhyunadon, majd Hollódon és Magyarcséken próbálták szerencsét, de rajtavesztettek. Egy Bánffyhyunadról elcsábított leány, Rusu Erzsébet, aki Silvia asszony kávéházában sinylődik, panaszos levelet irt haza, amelyben elmondja, hogy milyen sorsra jutott s figyelmezteti a rokonait, hogy az asszonya most újra Magyarországra megy, hogy újabb leányokat csábítson ki. Ez a levél a bánffyhyunadi csendőrség kezébe került s már hetek óta figyelik a csendőrök az átutazókat.

Tegnap éjszaka a Nagyvárad—Kolozsvár felé haladó személyvonat utasai között aztán feltűnt a bánffyhyunadi csendőröknek egy külön hattagu társaság. Két cifra kalapos, selyembluzos nő, egy kockás kabátu fiatalember három fiatal falusi leánnyal utazott. A csendőrök igazolásra szólították a társaságot s a hirtelen meglepett Paskucz Jolán mindent bevallott. Kiderült, hogy a három leányt Hollódról, Bihar megyéből csalták el.

A csendőrök rögtön jelentést tettek a vaskóhi főszolgabírói hivatalnak. A három elcsábított leányt haza indították a szüleikhez. A leánykereskedő társaságot pedig letartóztatták.

HIREK.

Brassó, szept. 9.

Reformálják a brassói telefont.

Az egyre örvedetesen fejlődő brassói telefonforgalom gyorsabb és precízebb lebonyolítása érdekében, amint lapunkat értesítik, intézkedés történt, hogy a brassói telefonközpont mintegy 150 000 korona költséggel teljesen átalakíttassék.

Az új központ a technika legújabb vívmányaival lesz felszerelve és a felhívások és összeköttetések az eddiginél sokkal egyszerűbben, gyorsabban és biztosabban lesznek eszközölhetők.

Az új, most berendezésre kerülő központi telephálózatról, mely ez idő szerint Budapesten kívül csak még 3—4 nagyobb magyarországi városban van bevezetve, úgy a hívás, mint a beszélgetés a központban levő és szorgosan felügyelhető akkumulátorbatteriaival történik, s így elesik az előfizetőknek a telep és híváskor nem kell majd az induktort forgatni, hanem a hallgató megemelésével már a hívás megtörtént és a központban a kezelőnő figyelmét is egyszerű lecső számlatábla helyett égő izzólámpa jelzi. Ezenkívül az összeköttetést adó kezelőnő más 2 izzólámpáival mindig tájékozva van, hogy a hívó és hívott fél még a telefontól van-e, vagy valamelyik már eltávozott. A reform munkálatokat már a közeli napokban megkezdik.

— **Eljegyzés.** Engel Oszkár, a kőolajfinomító gyár tisztviselője eljegyezte Goldschlag Ósias fakereskedő leányát, Esztikét.

— **Adakozás.** Egy tudóbeteg leány érdekében fordultunk olvasóinkhoz könyro-adományokért. Az eddig begyűlt összeget már nyugtáztuk nyilvánosan és rendeltetési helyére juttattuk. Ma ismét 2 koronát kaptunk a nemes célra, Friedmann Arankától Alsó-Rákosról. Átadjuk.

— **Rendjelviselési engedély.** Ő császári apostoli királyi Felsége 1909. évi augusztus 23-án Bad-Ischelben kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedte, hogy B e s e n y e i László Albert ezredes, a m. kir. brassói VII. sz. csendőrkörület parancsnoka a bolgár katonai érdemrend közepkeresztjét elfogadja és viselje.

— **Megrendszabályozott brassói turisták.** Megirtuk, hogy minő önkényes megrendszabályozást vitt véghez a turisták sérelmére Dirner, a Bucsecs királykői vadásztársaság intézője, egyszerűen utasítást adva vadőreinek, hogy a gróf Károlyi Imre által bérlett, de Brassóváros tulajdonát képező vadászterületre tévedt turistákat utasítsák onnan ki. Brassóváros tanácsa, amint most értesülünk ezen önkényes és felette sérelmes intézkedéseket megtorlandó, megkeresést intézett gróf Károlyi Imréhez, hogy a turisták megrendszabályozásával és zaklatásával az intéző ur hagyjon föl, mert különben a város kénytelen lesz a gróffal kötött bérletet felbontani.

— **A honvédek köréből.** Riffel Sándor brassói 24. honvéd gyalogezredbeli századost a honvédelmi miniszteriumban fogalmazó tiszt minőségben teljesített igen buzgó és sikeres szolgálataiért okirattal megdicsérték.

— **Hajtóvadászat a feketehalmi erdőkben.** Nem mindennapi szerencséje volt a vadásztársaságnak, mely f. hó 8-án Vledény határában a feketehalmi erdőkben

lefolyt hajtóvadászatban vett részt. Ugyanis Feketealom község kérésére Brassóvármegye közigazgatási bizottsága Feketealom erdeiben a brassói vadásztársaság által bérelt területen duvadakra hivatalos hajtóvadászat megtartását rendelte el. Alig 10 vadász és 10 hajtóból álló társaság, Vledény község vasúti vendéglőjéből kiindulva reggel 7 órakor megkezdte a vadászatot. Ügyes elhelyezkedés után már a második körnél jelentkeztek az erdő félelmetes ragadozói: a farkasok. A szerencse Zsuffa Jenő várm. kig. gyakornoknak kedvezett, amennyiben a 6-7 farkasból álló csoport feléje tartott, amelyek közül egy szép példány jött lőtávolságra és azt sikerült is jó leszállásából leteríteni. Utána Gross Vilmos feketehalmi községi főjegyző egy szép himpéldányt ejtett zsákmányul. Ugyanekkor még két farkasra esett több lövés, azonban ezeket már nem sikerült leteríteni. A történeti hűség kedvéért megemlíjük, hogy még 4 őzet és 2 rókát is felzavartak a hajtók, amelyek azonban nem kerültek lőtávolságra. Sajnálatos, hogy az ilyen hivatalos vadászaton nagyobb számban nem vesznek részt a brassói vadászok, holott sokkal nagyobb eredményt is lehetne elérni. A meghívottak nagyobb része bizonyára sajnálni fogja, hogy a kimenetelét csak kilátásba helyezte, de valójában nem vett részt a hajtóvadászon. A mindazonáltal fényesnek mondható eredmény után természetesen az áldomás sem maradt el és ugyancsak vig poharazás mellett a késő esteli vonat megérkeztéig Preisz vasúti vendéglőjében ünnepelték a nap hőseit.

— **Katonai áthelyezések.** Werner Alfréd és Nedobity János várakozási illetékekkel szabadságot hadnagyokat a brassói 34. sz. tábori tüzér ezredben visszahelyezték a tényleges állományba s előbbi a 4. sz. tarackágyu ezredhez, az utóbbit a 22. sz. tábori tü. ezredhez helyezték át.

— **Panaszkodik a „Gazeta.”** A Gazeta Transilvaniei újságolta nemrégiben, hogy a földművelési- és közoktatási miniszterek évente nyári gazdasági tanfolyamokat rendeznek több helyen, a tanítók számára. Az idén az erdélyi részeken három helyen voltak ilyen tanfolyamok s azokon románok is résztvettek. Így a csikszeredai tanfolyamon 14 román tanító részesült államsegélyben, a 20 segélyezett tanító közül. Minden segélyezett tanító kapott a négy hétre 60 korona zsebpénzt és ingyenes, teljes ellátást. A Gazeta Transilvaniei még fel is sorolja a 14 román tanító nevét, de már ugyanazon lapszámban alaposan helybenhagyja a kultuszminisztert aki tönkre akarja tenni a románajkuak kulturáját.

— **Felhívás tanulmányi segélyek megfolyamodása céljából.** Az osztr. magy. I. ált. tisztviselő egyesület az 1909-1910 iskolai évben szegény sorsu tagok gyermekei, illetve árvái segélyezésére osztr. magy. országi nyilvános polgári-, szak, közép és felsőbb iskolák látogatása végett 40.000 kor. összegben tanulmányi segélyeket fog szétosztani. Ezen tanulmányi segélyek elnyerésére csak azon szegénysorsu egyesületi tagok hozzátartozói tarthatnak igényt, kik 1906. január hó 1-től, tehát több mint 3 év óta tagjai a tisztviselő egyesületnek, és ezen idő alatt szakadatlanul tagok is voltak, illetve, kik folyamodásuk előtt legalább három teljes éven át az egyesület tagjai voltak. Pályázati kérvények legkésőbb f. é. szeptember hó 25-ig a helybeli takaréks és előlegező szöv. kezelnél Kolostor utca 29. szám alatt nyújtandók be, hol a szükséges nyomtatványok is beszerezhetők.

— **Összeégett gyermek.** Szpetár József, méhkeri gazda ma délelőtt feleségével a mezőre ment dolgozni. Az asszony odahaza hagyta négy éves Miklós nevű fiát, akinek inge játszadozás közben egy a tüzhelyből kipattant szikrától meggyult és a magára hagyott gyermek teljesen összeégett. A kórházba szállították. A rendőrség a gondatlan szülők ellen megindította az eljárást.

— **Mégis van fekete lista.** Egy aradi jelentés nyomán mi is megcáfolták azt az elterjedt hírt, hogy a vidéki szabóiparosok szövetsége a rossz adósokat és fizetőket fekete könyvbe állítja össze. A „Magyar Ipar”ban ez ügyben most nyilatkozik Krieszhaber Leó, a szabómesterek országos szövetségének elnöke s kijelenti:

„A kifogásolt „Fekete könyv” intézménye a „Szabómesterek Országos Szövetségé”-ben már hat év óta, egyes vidéki városokban pedig 2-3 év óta áll fenn a nélkül, hogy bárhol becsületsértést, vagy zsarolást követtek volna el. A „hitelbetörők” ellen ez a védekezés: vezessünk fekete listát egyformán mindazokról, akik akár a fogyasztót, akár az iparost, vagy kereskedőt csalárdul megrövidítik.

A vidékiek tagadják, a fővárosiak beismerik a fekete könyvet. Bizonyára a vidékiek még nem jutottak el tapasztalatokban odáig, ahol a fővárosiak vannak.

— **Felfalt csecsemő.** Vajda Gyula alsócsernátoni lakos szolgálatában álló Zsögön Ilona nevű 22 éves leány — mint tudósítónk jelenti — a lakása mellett elterülő kertben adott életet egy gyermeknek, amelyet ott hagyott egész éjjel, ő maga pedig bement a lakásba s lefeküdt. Reggel, mikor kiment a kertbe, hogy megnézzé: él-e még gyermeke, megdöbbenő látvány tárult szemé elé. A csecsemőnek a végtagjait valami állat, kutya, vagy sertés, majdnem teljesen lerágta. A lányt megrémítette a látvány s félt, hogy valakinek tudomására jön az eset. Hogy eltüntesse bűnös szerelmének gyümölcsét, az udvaron gödrött ásott s abba rejtette el az éktelenül megcsönkített csecsemő hulláját. A leány féltve őrzött titka azonban kiderült. A lelketlen anya ellen emberölés büntette címén indították meg az eljárást.

— **Az iparfelügyelőségi hivatal** eddigi helyéről Fekete utca 50 szám alá helyeztetett át.

— **Nincs plátói szerelem.** Marosújváron a város nevét viselő újság panaszkodik e miatt szörnyen és így írja meg a romlott állapotot:

Műveletlenség, alacsony erkölcsi színvonal s talán beteges hajlandóság lehet oka a közszemérem oly brutális megsértésének, mint amilyennek a múlt hó 27-én fél egy órakor tanúi voltak a baromvásártéren tartózkodók. Két elvetemült ember, névszerint Németi Ferencz felvinci és Szilágyi Teréz m.-csesztvei lakosok a jelen voltak szemlélőkre kísérték meg megcáfolni a plátói szerelem létezését. A mélyen felháborodott szemlélők által előhívott rendőrnek kellett őket, mint a barmokat, a melyek között valósággal a helyük, széjjelverni, ki aztán tartóztatta a két elzúllott embert s őket a hatóságnak bejelentette. Szomorú világot vet ez az eset közérkölciségünk állapotára.

— **Egy nagyszabású magyar vállalat.** Az országosan ismert „Magyar ásványvíz forgalmi és kiviteli r. t.” amely csak az elmúlt évben alapított a hirneves erdélyi ásványvizek terjesztése céljából, oly nagy és üdvös arányokban fejlődik, hogy az

eredetileg igen szerényen megállapított részvény-tőkének felemelése már a közel jövőben szükségessé fog válni. Mielőtt azonban a tőke felemeléshez fogtak volna, kiegészítették az igazgatóságot a folyó hó 4-én megtartott rendkívüli közgyűlésen. Egyhangulag beválasztották gróf Szapáry Pált elnökké, Dr. Reiner Ignác min. tanácsost, Krausz L. Pál igazgatót, Dr. Bauer Lajos főorvost, Herzman Jenő nagykereskedőt igazgatósági tagokká és Radó Elek bankigazgatót vezérigazgatóvá. Ez a közgazdasági életünkben fényes névsor biztosíték arra, hogy a vállalat üdvös működést fog kifejteni a magyar ásványvizek terjesztése érdekében.

— **A városi zenekar sétatéri hangversenye.** A városi zenekar f. hó 10-én pénteken d. u. 1/26 órakor az alsó-sétatéren hangversenyez. A műsor Fucik, Suppé, Bernstein, Millöcker, és Rupprecht szerzeményeiből áll.

— **Találtatott egy nagyobb csomag** nyomtatvány a „Barcaság” leiratával és rajzzal, alsó Tömösön egy aranylánc karkötő, bertalani állomáson egy kis zacskó, papírpénzzel. A rendőrségen átvehetők.

— **Elkobzott dinyaállomány.** folyó évi szeptember 7-én Pulpás Miklós, Dr. Venter Gusztáv ügyvéd által a rendőrségen panaszt emelt, hogy Baditzoi György nevű egyéntől 640 dinyét vett meg hétfőn este és mivel csak kedden látta, hogy a vett dinyék elromlottak, egészségtelenek, kérte a hatóságot, hogy vizsgáltsanak meg a dinyék, melyeket Baditzoitól vett. A rendőrségi orvos azokat hasznavehetetlen állapotban találta és elkobzását elrendelte. Elkülönítve az elromlott dinyéktől, Pulpásnak a kolostor kapu előtti sátorában és a Hirscher-utcai bolti helyiségében nagyszámu, egészséges dinya találtatott.

— **Oktatást ének, zongora és zenében** jobb könnyen felfogható módszer szerint, ad Bauman — Bretz Jozef in államilag vizsgázott énektanítónő Árvaház utca 9 földszint jobbra. Jelenkezhetni naponta d. e. 9—1 óra között. 1674

— **Táncitanítás.** Izsák Ferencz tánc-tanár szeptember hó 15-dikétől kezdődőleg egy tánc, illem és esztétikai tanfolyamot nyit gyermekeknek. Ugyiszintén ad magánórát; boston vagy bármilyen táncból. Elvállja kisebb vagy nagyobb csoportok tanítását úgy háznál, mint táncteremben (köz-ponti szálló nagyterme). Bővebbet e lap kiadóhivatalában, vagy este 1/27—10 óráig a tánciskolában. 1946

— **Francia és angolnyelvet** alaposan tanít. Könnyen felfogható — Berlitz — módszerrel Klusch Mártonné Fekete utca 7 sz. I. em. jobbra. Előkészít vizsgákra. Előrehaladottaknak társalgási tanfolyam. Jelenkezhetni d. e. 9—11-ig d. u. 4—5 óráig 1975

— **Akar nősülni.** Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5—500.000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.

Ügyes elárúzó leány

papír és írószer kereskedésbe azonnali belépésre esetleg, október elsejére kerestetik.

Cím megtudható a kiadóhivatalan.

Szinház.

Brassói Színház.

Pénteken, szept. hó 10-én,

A cornevillei harangok.

Regényes operette 3 felvonásban.

Péntárnyítás 7 órakor. — Kezdeté 8 óra or.

Hetil műsor:

Vasárnap d. u. félhelyárakkal: Gül Baba. Este: Széchy Mária.
Hétfőn: Az erdészleány.

Az iglói diákok. Farkas Imre poétikus, a diák életből merített színjátéka azoknak a színpadi munkáknak a sorába tartozik, amelyeknek irodalmi és színpadi hibái mellett bizonyos kötelességszerűséggel huny szemet a kritika. Bájos, mesészerű hangulatok dominálják az „Iglói diákok“-at, amelyeknek romantikája megtalálja az utat a közönség szívéhez. Petki Pali, Petki János csongrádi polgármester fia a diáktörténet hőse, akit kicsapnak az iglói kollégiumból. Petki Pali vérző szívvel távozik, mert szerelmes Tircsák, collegiumi tanár Évi leányába. Mikor a tanári testület szigorú ítélete elhangzik és Petki Pali nyakába veszi a világot, megígéri Évikének, hogy tíz év múlva vissza jön érte. Szavát be is váltja és az utolsó felvonásban, mint országgyűlési képviselő tér vissza az ő Évikéjéért.

Hornai Janka, Komjáthy, Bársony, Barics, Bartha, Tihanyi, Faragó, Ujvári és Serfőzy vettek részt az előadásban, amelyet nagyszámu közönség nézett végig. A darab nagyon tetszett, az előadás igen jó volt.

János vitéz. Kacsóh Pongrácz népszerű daljátéka hosszas pihentetés után ma este újra színpadra került a nyári színházban. A címszerepét Mikey József játszotta, aki egyúttal bucsuzott is a brassói közönségtől, a mely szívesen fogadta a fiatal énekes színésznek mai szerepében nyújtott ambiciózus alakítását és főleg énekszámait sürü tapsokkal jutalmazta. Az első felvonás végén tisztelői egy babérkoszorúval lepték meg. — Hornai Janka bájos „Iluská“-ja és Barics kitűnő „Bagó“-ja egyaránt tetszettek. Ujváry „francia király“-a, amely a szó szoros értelmében vett kabinetalakítás, állandó derűtséget keltett. Megyeri a királykisasszony, Vágóné a gonosz mostoha és Barna a strázsamester szerepében igen jók voltak. Közönség volt bőven.

Falusi verebek. Gárdonyi Géza legújabb nagysikerű műve a „Falusi verebek“ a Nemzeti Színházban került színpadra s úgy irodalmi érték, mint színpadi hatás dolgában méltán sorakozik a kitűnő író eddigi művei mellé. Nálunk a darab szombaton kerül bemutatásra. Játsszanak benne Bartha, Bodrogyi, Várady Margit, Jákó Amália, Harsányi Margit, Ujvári Lajos, Bársony, Sziklay József stb. — Feltűnést fog kelteni a darab második felvonásának díszlete és berendezése. Ez a felvonás egy fővárosi, előkelő ház konyhájában játszódik s úgy a díszletek, mint a teljes konyhaberendezés, — mely Grünwald Albert butor üzletéből való, — teljesen újak s meglepőek lesznek.

Széchy Mária. Vasárnap este Báró Dóczy Lajos Széchy Mária című történeti

színműve kerül színpadra. Széchy Mária szerepét Fái Flóra, Wesselényit pedig Komjáthy János adja.

Telefon — Távirat.

(Saját tudósítónk jelentése.)

(Budapest, 1909. szeptember 9.)

Wekerle Kossuthnál.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma meglátogatta a még mindig gyengélkedő Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi minisztert és két óra hosszat tárgyalt vele a politikai válságról.

Minisztertanács.

A kormány első tanácskozását a nyári szünet után az eddigi megállapodások szerint szombaton reggel fogja megtartani.

A polgármesterek

kongresszusa.

Kassáról jelentik: ma kezdődött meg a polgármesterek kongresszusa.

A mai tanácskozáson a városok hitelügyeinek rendezését tárgyalták.

A városi tisztviselők fizetésrendezésének ügyében elhatározták, hogy sürgős felterjesztést tesznek a kormányhoz.

Leányrablás.

Hódmezővásrhelyről jelentik: egy Kiss Mária nevű 12 éves kis leány már napokkal ezelőtt eltűnt szülei lakásáról.

A rendőrség az eddigi adatokból megállapította, hogy a gyermeket elrabolták.

A rablást egy mágán követte el, aki szerelmes volt a leánykába.

A suffragettek az angol miniszterelnök ellen.

Londonból jelentik: angol suffragettek ma nagy tüntető felvonulást rendeztek a miniszterelnök ellen.

A suffragettek a miniszterelnök házának ablakait beverték, majd behatolva a lakásba, a miniszterelnököt inzultálni akarták, azonban az időközben megérkezett rendőrség a szolgaszemélyzet segítségével kiverte a harcias nőket a palotából.

Gremie I. G. csemege-üzletébe

egy ügyes elárusító kerestetik. A három nyelv tudása megkiváncsít. Aki csemegeüzletében már alkalmazva volt, előnyben részesül.

1941

Hirdeéseket felvesz a kiadóhivatal

KAPHATÓK jutányos árak és feltételek mellett — részletfizetésre is — elsőrangú gyártmányu minden fajta varrógépek, kerékpárok, fa- és vasbutorok, képek, tükrök, inga és zsebórák aranyneimű szalon-garnitúrák, divánok, matracok, fali- és futószőnyegek, paplanok, mindenfajta vásznak, köntöskelmék kész férfi- és fiuruhák, esetleg, mérték után is készítek. Nagy választék nemzeti zászlókban.

Szöllősy Zs.

Brassó, Kapu-utca 69

Ügynökök megfelelő fizetés mellett felvétetnek.

Egy szép szoba

butorozva, vagy butor nélkül

kiadó

Kapu-utca 64. emelet.

Kapu-utca 4. szám alatti ügyvédi irodába

gépirónő

kerestetik.

(1985.)

Gyorsírást tudók előnyben részesülnek.

AZ UJSÁG.

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön.

Társszerkesztő: dr. Ágai Béla.

Főmunkatársak:

Herczeg Ferencz, Kenedi Géza,
Kóbor Tamás, Kozma Andor,
Mikszáth Kálmán.

Előfizetési árak: 1 hónapra 2 K 40 f,
1/4 évre 7 K, fél évre 14 K, egész
évre 28 K. „AZ UJSÁG“ a „DIVAT-
SALON“-nal együttesen előfizetve
1/4 évre 9 K. o o

Cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala, Budapest, Rákóczi-ut 54.

Vidéki előfizetők figyelmébe: Vidékről Budapestre érkező, itt tartozkodó vagy átutazó előfizetőinknek az „Olvasóterem“ New-York-Palota, Erzsébet-körút 9., menetrendekkel, fürdők prospektusaival és egyáltalában minden tudnivalóval a legkészségesebben áll rendelkezésre. o o o
Az „Olvasóterem“ reggel 8-tól este 8-ig van nyitva. o o o o o o o o o o

Helység — változás

A midőn egy helybeli, mint vidéki tisztelt vevőinknek hálás köszönetet mondunk az irányunkban 22 év óta tanúsított szíves bizalmukért, — hátrányos tévedések elkerülése végett tisztelettel tudatjuk, hogy **Welsz Mihály-utca 23. szám** alól kiköltözve, üzletünket a

Welsz Mihály-utca 26. Rózsátér sarkán

újjonnan épült modern helyiségbe helyeztük át és ott versenyképes, dús raktárakban valamint arany és ezüst árúknak rendeztünk be. —1342—

Továbbra is szíves pártfogást kérünk maradjunk teljes tisztelettel

J. Both és Műner.

1038 szám. — 1909 végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. illetőleg az 1908 évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszéknek 1909. évi 7099. számú végzése következtében dr. Weiss Ignác brassói ügyvéd által képviselt Freund Emil és társa bécsi cég javára 200 K. s jár. erejéig 1909. évi július hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3065 K. — fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: butor és faneműek, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbíróság 1909-ik évi V. 1290/2 számú végzése folytán 200 kor. — fill. tőkekövetelés ennek 1909. évi június hó 1 napjától járó 6% kamata és eddig összesen 96 K. 50 fill. bíróság már megállapított költségei erejéig, Brassóban, Kut-utca 41 és Hirscher-utca 1 sz. alatt leendő megtartására 1909. szeptember hó 26-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és fel-foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XL. t.-c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassóban, 1909. évi augusztus hó 25. napján.

Kalmár Ignác
kir. bir. végrehajtó.

(1939)

Eladó vendéglőberendezés.

u. m. asztalok, székek, kerti székek, egy jókarban levő **billiárdasztal** hozzávaló teljesen felszereléssel; továbbá egy 10 méter hosszú és 6-52 méter széles díszes **kerti pavillon**.

Megtekinthető Kut-utca 23. sz. a.

Ugyanitt több csinosan berendezett kerti szoba butorozva kiadó.

Sz. 1434C—909.

Pályázati hirdetmény.

Egy évi 800 koronás ösztöndíjnak a Wehrmacher József félé, tanulók részére tett alapítványból való adományozása tárgyában.

Miután ezen ösztöndíj csakis vagy intalan, Magyarország erdélyi részeiben született szorgalmas főiskolai tanulóknak vallásfelekezetre és nemzeti égre való tekintet nélkül adományozható pályázó megfelelő okmányokkal beigazolni köteles hogy valamely főiskola (tud. egyetemi) vagy valamely az alapító levélben a főiskolákkal (tud. egyetemekkel) egyenrangúnak jelzett tan vagy képzőintézet műegyetem, kereskedelmi gazdasági erdészeti akadémiák vagy képzőművészeti főiskola és akadémiák hallgatója vagy hogy az említett iskolák és tanintézetek látogatására szükséges érettséget, a megkívánt előképző tanintézetek elvégzése által megszerezte. Pályázó hitelesített anyakönyvi kivonattal beigazolni tartozik, hogy Magyarország „erdélyi részeiben” született továbbá saját, szüleinek és nagy szüleinek vagyontalanságát az illetékes szolgabírói hivatal vagy városi rendőrkapitányság által kiállított vagyontalansági bizonyítvánnyal, tanulmányi előmenetelét jó erkölcsű magaviseletét különösen pedig szorgalmát szabályszerű tanodai bizonyítványok benyújtása által.

Az ösztöndíj a tanulmányi idő egész tartamára azaz a tanulmányok szabályszerű befejezéséig adományoztatik. Külföldi tanintézeteken tanulóknak csakis megelőzőleg kieszközölt ministeri jóváhagyás mellett adományozható az ösztöndíj. Ezen jóváhagyás abban az esetben is kieszközölendő, ha az ösztöndíj időközben valamely külföldi tanintézetre akar beiratkozni.

Az alapító levélnek a kifizetési módzatokra és más feltételekre vonatkozó közelebbi szabályai a városi tanácsnál tekinthetők meg.

A szabályszerűen okmánybéllyel ellátott és a fent említett bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvények legkésőbb folyó évi szeptember hó 28-áig (kedd) déli 12 óráig adandók be az alulírott városi tanácshoz.

Brassó, 1909 évi szeptember hó 1-én.

1986

A városi tanács.

• Milliő háziasszonyok tisztifanak •

Globus

• Fémtisztítókivonatal •

mely a legjobb Fémtisztítószer a világon.

SINGER varrógépek
BRASSÓ,
Kapu-u. 23. sz.
Csak a védjeggyel!

Kellemen Ferenc a „Fehér-templomhoz”
gyógyszertára —
Kolostor-utca 8. szám alatt.
Ajánlja kitűnő saját készítményű biztos hatású
Vénus crème 1 tégely — 80 f
Vénus szappan 1 darab — 60 f
Vénus powder 1 doboz 1.20 f
Pekoline hajszesz 1 üveg 2.— f
Nagy választék különlegességekben, ásvány
vizekben parfümökben és gummiárúknak.

A ki jó villásreggelit és egy jó
pohár **erdélyi bort** vagy friss-
sen csapolt sört akar inni, az
jöjjön a tanácsházi pincébe
Kodesch Viktor-hoz
szembe a közuti v. megállóhelytel.

„A régi Tanácsházban”
Buzasor 4. sz.
alatt levő borkimérésben úgy
helybeliek, mint idegenek
kitűnő borokat
kaphnak. (Asztali és palackborok)

JÓ BOROK.
(asztali és palack borok)
A „Fehér kaka s”-hoz
címezett borkimérésben állan-
dóan raktáron vannak.
— Kapu-u. 20. sz. a. —

Központi Nr. 1. Szálló Brassó.
A város és vidék közönsé-
gének találkozó helye. Ké-
nyelmes, tiszta szobák. Gyö-
nyörű tánc- és étterem.
Kitűnő konyha. Valódi jó italok.
Pontos kiszolgálás. Omnibusz a
vasútállomáshoz.
Whynanek József,
szállodás.

Első brassói
mű és borotva homorúköszörülő
Nagy raktár
finom acélárúknak.
Szolid kiszolgálás! Valesio J. utóda
Kapu-utca 18.

Pásztori Sándor
sodronyszövet-fonat kert-
kerítés és ruganyos acél-
sodrony-ágybetétek gyára
BRASSÓ, Kórház-u. 32.

Tellmann Vilmos és Tsai
posztógyára, BRASSÓ.
Hátulsó-utca 50—56 szám alatt.
Ajánlja saját készítményeit.
mindenféle
posztókban és flanellekben.

Foith György és Tarsa
kötőgyár, rövid- és szövő-áru üzlet
nagyban és kicsinyben
Kapu-utca 24. sz.
Saját gyártmányú kötött-áru. Min-
denféle harisnya és trikó-áruk olcsón
és nagy választékban kaphatók.

Eredeti „PFAFF” varrógépek
Wetzel Otto
BRASSÓ.
Weisz-Mihály-u.
30. szám alatt.
csakis a védjeggyel!

Legnagyobb választék kongrészsövetekben.

Hímzőfonalak.

Hölgyek, akik szép kézimunkát
venni akarnak, győződjenek meg arról,
hogy én csak finom árut tartok.

Törülközőkre, zsebkendőkre, szalvétákra,
asztalneműre monogrammok 5—6 óra alatt
bármily mennyiségben himeztetnek.

Weisz Mihály-u. 4. **BOLESCH FRIGYES**
(Copony-féle ház.)

Előnyöntető.

Mindenféle fehérnemű készítése.

Szülő szálloda
→ Medgyes. ←
Ajánljuk ujonnan beren-
dezett szállodánkat.
Weber és Arva.

Az Eszterházy és tanácsház
pincékben kaphatók a legjobb
és legtisztább erdélyi borok.
Friss villásreggeliről mindig
gondoskodva van.

Veszek és eladok mindenféle használt butort, ágyneműt és ruhaneműt a legelőnyösebb feltételek mellett.

Átveszek bármely mennyiséget és a legmagasabb árat fizetem.

Cim: **Salamon Eugenia Brassó,**
Kapu-utca 49. 1992

Fiatal asszony

házasvezetónőnek ajánlkozik idősebb párokhoz, vagy idősebb úrhoz. Vidékre, vagy kisebb városba.

T. V. Brassó,
1991 Kórház-utca 17. sz.

Magániskola

Schumm Katalin és Hermin
okl. tanítónők

a bécsi Schak Vilmos Adolf magánintézet alapos oktatást nyújtanak mértékvételben, szabászatban, fehérnemű és ruha készítésben; valamint mindenféle női kézimunkában, himzésben, égetésben stb.

Az oktatás f. é. szeptember hó 15-én veszi kezdetét.

Jelentkezhetni naponta d. e. 10-től 12-ig és d. u. 4-től 5-ig Árvaház utca 11 sz. alatt.

Későbbi felvételek, a mennyiben hely van, minden hó 1-seje és 16-ika előtt eszközöltetnek.

ZONGORA.

Egy majdnem új HOFMANN-féle zongora elutazás miatt

eladó

Megtekinthető naponta d. u. 2-től 5-ig Középső-Vár-utca 55. szám alatt balról az udvaron. (1883.)

A t. hölgyközönség szíves figyelmébe!

Országsszerte feltűnő költenek, árak és izlés tekintetében

WEINER MÁTYÁS

Budapest, VI., Andrassy-ut 3. szám.

DIVATÁRUHÁZÁNAK

gyapju, szövet és mosóáru újdonságai

RAKTÁRRA ÉRKEZTEK:

Homepun, Setland, Diagonal chewiott, Noppe, Otoman, Cotelain, Kamgarn és Rips gyapju-kelme-48kr.-tól 4'50 ig.

újdonságok, méterje Blouse és pongyola-65kr.-tól feljebb.

kelmék, bársonyok

Óriási választékban angol flanellek, tenniskelmék, nyomott és 19kr.-tól 75-g.

szöv. barchetek, mét. Csipkeszövet-újdonságok, léghimzések, színházi kendők és fátolok stb. 1988

Mintákat vidékre kívánat. készséggel küld.

20 koronán felüli megrendeléseket bérmentve szállít.

Salgótarjáni fa- és kőszén, kokszt nagyban és kicsinyben!

GÁL ALBERT

vegyes áru kereskedő, BRASSÓ, Fekete-utca 23.

Legelőnyösebb bevásárlási forrás, mindenféle fűszer, festék, liszt, hüvelyes vetemények stb.

כשר ועלכווארע

Koser felvágott:

Tormás virsli párja 10 f. Szafaládé drbja 10 f. Finom szalámi kilója 3'20 K. Füstölt hus K 3'60. Füstölt liba-comb darabonként.

Vágott tűzi fa házhoz szá li va 100 kgr 2 K.

Naponta friss bivaly és tehén tej, vaj a helybeli tejcsarnokból.

Sajtkülönlegességek, u. m.: kaskaval, székeltyurò, groyi és ementáli sajt.

Bor, sör és mindennemű szeszes és édesített italok, valamint ásványvizek.

Vidéki megrendelések a legpontosabban elszállítatnak.

Megrendelések telefonon is tehetők.

Telefon szám 313.

1987

Megrendelések bükk tűzi fára felvétetnek!

Üzletmegnyitás!

Kapu-utca 9-11 szám alatt

IZSÁK HENRIK és Társa

cég alatt, egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

férfi-, fiu- és gyermekruha áruház

nyílt meg, hol a legfinomabb és és legizlésesebb áruk a legjutányosabb árak mellett szerezhetők be.

Mindenkinek saját jól felfogott érdeke, mielőtt ruhát vásárol, tekintse meg rendkívül választékos raktárunkat és érdeklődjék az olcsó árak iránt.

Külön osztály gyermekruhákban 3--10 éves korig.

Dús választék iskolai öltönyökben.

Pontos, figyelmes kiszolgálás!

Üzleti elv: Olcsón, de készpénzért!

GOLDSTEIN B. mellfüző különlegességek Kolostor-utca 21.